

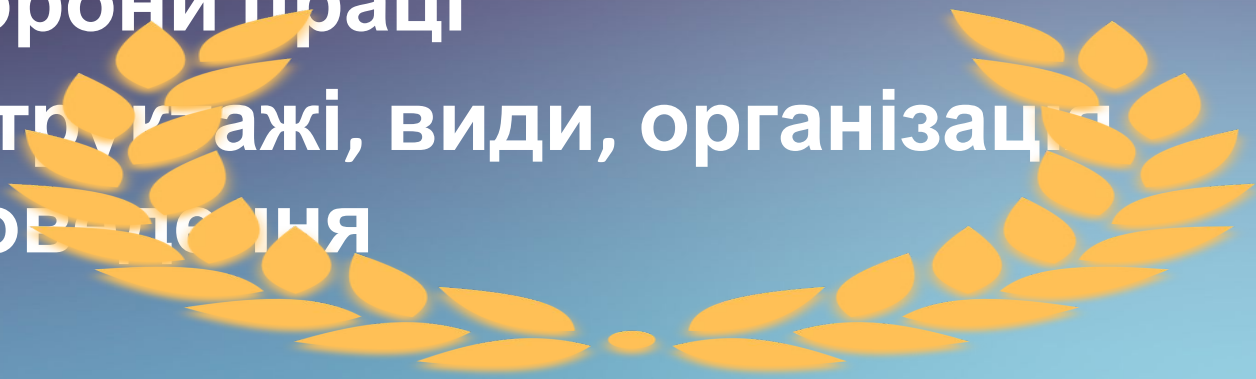
**Спеціальне навчання і
перевірка знань з питань
охорони праці. Організація
проведення інструктажів з
питань охорони праці**

Виконала:
студентка 2 курсу, 5а
Свистун Олександра

План

- **Обов'язки роботодавців з охорони праці**
- **Права та обов'язки працівників у галузі охорони праці**
- **Служба охорони праці**
- **Навчання і перевірка знань з питань охорони праці**
- **Інструктажі, види, організація проведення**

- Закон “Про охорону праці” зобов’язує роботодавця створити на кожному робочому місці, в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечити додержання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ»

Роботодавець зобов'язаний забезпечити:

- безпеку працівників при експлуатації обладнання, здійсненні технологічних процесів, застосовуванні у виробництві інструментів, сировини і матеріалів;

- придбання та видачу за рахунок власних коштів спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту, змиваючих та знешкоджуючих засобів (задекларованих)

- створення та функціонування умов праці на кожному робочому місці;

- режим праці та відпочинку працівників відповідно до трудового законодавства

- розслідування і облік у встановленому законодавством порядку нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;

- проведення спец. оцінки умов праці до законодавства про спец.оцінку умов праці;

- інформування працівників про умови та охорону праці на робочих місцях;

- організацію контролю за станом умов праці на робочих місцях;

- навчання безпечним методам і прийомам виконання робіт і надання першої допомоги потерпілим на виробництві, проведення інструктажу з охорони праці, стажування і перевірки знання вимог охорони праці;

- наявність комплекту нормативних правових актів, що містять вимоги охорони праці

- розробку і затвердження правил та інструкцій з охорони праці для працівників;

- забезпечити проведення обов'язкових попередніх (при вступі на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медоглядів;

- обов'язкове соціальне страхування працівників від нещасних випадків та проф захворювань;

- вжиття заходів щодо запобігання аварійних ситуацій;

- ознайомлення працівників з вимогами охорони праці;

Крім цього роботодавець **зобов'язаний відстороняти від роботи** (тимчасово не допускати до роботи) **працівника:**

- що з'явився на роботі в стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння;

- не пройшов у встановленому порядку навчання, інструктаж з охорони праці, стажування, перевірку знань і навичок у сфері охорони праці, а також попередній або періодичний медичний огляд;

- за вимогами органів і посадових осіб, уповноважених федеральними законами або іншими нормативними правовими актами.

- не пройшов обов'язкових медичних оглядів, обов'язкових психіатричних оглядів;

- при виявленні відповідно до медичного висновку протипоказань для виконання працівником робіт, обумовлених трудовим договором;

А також роботодавець:

- організовує пропаганду безпечних методів праці та співробітництво з працівниками у галузі охорони праці;

- вживає термінових заходів для допомоги потерпілим, залучає за необхідності професійні аварійно-рятувальні формування у разі виникнення на підприємстві аварій та нещасних випадків.

- за порушення зазначених вимог роботодавець несе безпосередню відповідальність.

Працівник має право на:

- робоче місце, відповідне вимогам законодавства з охорони праці;

- додаткову професійну освіту за рахунок коштів роботодавця у разі ліквідації робочого місця внаслідок порушення вимог охорони праці;

- відмова від виконання робіт у разі виникнення небезпеки для його життя і здоров'я внаслідок порушення вимог охорони праці до усунення небезпеки;

- навчання безпечним методам і прийомам праці за рахунок коштів роботодавця;

- обов'язкове соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;

- позачерговий медичний огляд відповідно до медичних рекомендацій

- отримання достовірної інформації про умови та охорону праці на робочому місці, про існуючий ризик ушкодження здоров'я;

- забезпечення засобами індивідуального та колективного захисту відповідно до вимог охорони праці за рахунок коштів роботодавця;

- запит про проведення перевірки умов і охорони праці на робочому місці;

- гарантії і компенсації, встановлені, колективним договором, угодою, трудовим договором

Працівник зобов'язаний:

- дотримуватися вимог охорони праці: правильно застосовувати засоби індивідуального та колективного захисту;

- проходити обов'язкові попередні (при вступі на роботу) і періодичні (протягом трудової діяльності) медичні огляди (обстеження), а також позачергові медичні огляди.

- проходити навчання безпечним методам і прийомам виконання робіт, надання першої допомоги потерпілим на виробництві, інструктаж з охорони праці, стажування на робочому місці, перевірку знань вимог охорони праці;

- негайно сповіщати свого безпосереднього керівника про будь-якій небезпечній ситуації, про кожний нещасний випадок, що відбувся на виробництві, або про погіршення стану свого здоров'я, у тому числі про прояв ознак гострого професійного захворювання (отруєння);

Служба охорони праці

Служба охорони праці підпорядковується безпосередньо роботодавцю. Керівники та спеціалісти служби охорони праці за своєю посадою і заробітною платою прирівнюються до керівників і спеціалістів основних виробничо-технічних служб.

Права спеціалістів служби охорони праці:

- представляти підприємство в державних та громадських установах при розгляді питань охорони праці, безперешкодно в будь-який час відвідувати виробничі об'єкти, структурні підрозділи підприємства, порушувати клопотання про заохочення працівників

- видавати керівникам структурних підрозділів підприємства обов'язкові для виконання приписи щодо усунення наявних недоліків, одержувати від них необхідні відомості, документацію і пояснення з питань охорони праці;

- вимагати відсторонення від роботи осіб, які не пройшли передбачених законодавством медичного огляду, навчання, інструктажу, перевірки знань і не мають допуску до відповідних робіт або не виконують вимог нормативно-правових актів з охорони праці;

Права представників служби охорони праці

- зупиняти роботу виробництва, дільниці, машин, механізмів, устаткування та інших засобів виробництва у разі порушень, які створюють загрозу життю або здоров'ю працюючих;

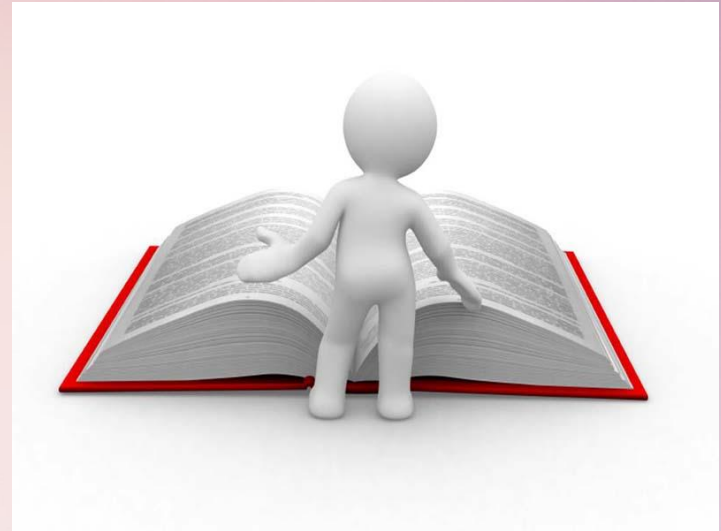
- надсилати роботодавцю подання про притягнення до відповідальності працівників, які порушують вимоги щодо охорони праці.

Припис спеціаліста з охорони праці може скасувати лише роботодавець.

Спеціальне навчання

- Посадові особи та інші працівники, зайняті на роботах, зазначених у Переліку робіт з підвищеною небезпекою та Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі, затвердженому наказом МОЗ та Держнаглядохоронпраці від 23.09.94 N 263/121 і зареєстрованому Міністерством юстиції України 25.01.95 з N 18/554 (далі - роботи підвищеної небезпеки), проходять щорічне спеціальне навчання і перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

Спеціальне навчання з питань охорони праці може проводитись як безпосередньо на підприємстві, так і іншим суб'єктом господарської діяльності, який отримав в установленому порядку відповідний дозвіл.

У разі здійснення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безпосередньо на підприємстві спеціальне навчання з питань охорони праці є складовою зазначеної професійної підготовки.

Спеціальне навчання з питань охорони праці проводиться роботодавцем на підприємстві за навчальними планами та програмами, які розробляються з урахуванням конкретних видів робіт, виробничих умов, функціональних обов'язків працівників і затверджуються наказом.

Перевірка знань з питань охорони праці після проведення спеціального навчання проводиться комісією підприємства.

Інструктажі з питань охорони праці

- Проводяться під час організації роботи з охорони праці як на підприємствах, так і у навчальних закладах.

- За характером і часом проведення інструктажі поділяються на декілька видів, а саме:

- Вступний

- Первинний

- Повторний

- Позаплановий

- Цільовий.

Вступний інструктаж проводиться

Я:

- з усіма працівниками, які приймаються на постійну або тимчасову роботу, незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;

- з учнями та студентами, які прибули на підприємство для проходження трудового або професійного навчання;

- з працівниками інших організацій, які прибули на підприємство і беруть безпосередню участь у виробничому процесі або виконують інші роботи для підприємства;

- з екскурсантами у разі екскурсії на підприємство.

Вступний інструктаж проводиться

Вступний інструктаж проводиться в кабінеті охорони праці або в приміщенні, що спеціально для цього обладнано, з використанням сучасних технічних засобів навчання, навчальних та наочних посібників за програмою, розробленою службою охорони праці з урахуванням особливостей виробництва.

Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці (додаток 5)

Спеціалістом служби охорони праці або іншим фахівцем відповідно до наказу (розпорядження) по підприємству, який в установленому Типовим положенням порядку проходів навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

Первинний інструктаж проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

- новоприйнятим (постійно чи тимчасово) на підприємство або до фізичної особи, яка використовує найману працю;

- відрядженим працівником іншого підприємства, який бере безпосередню участь у виробничому процесі на підприємстві.

- який переводиться з одного структурного підрозділу підприємства до іншого;

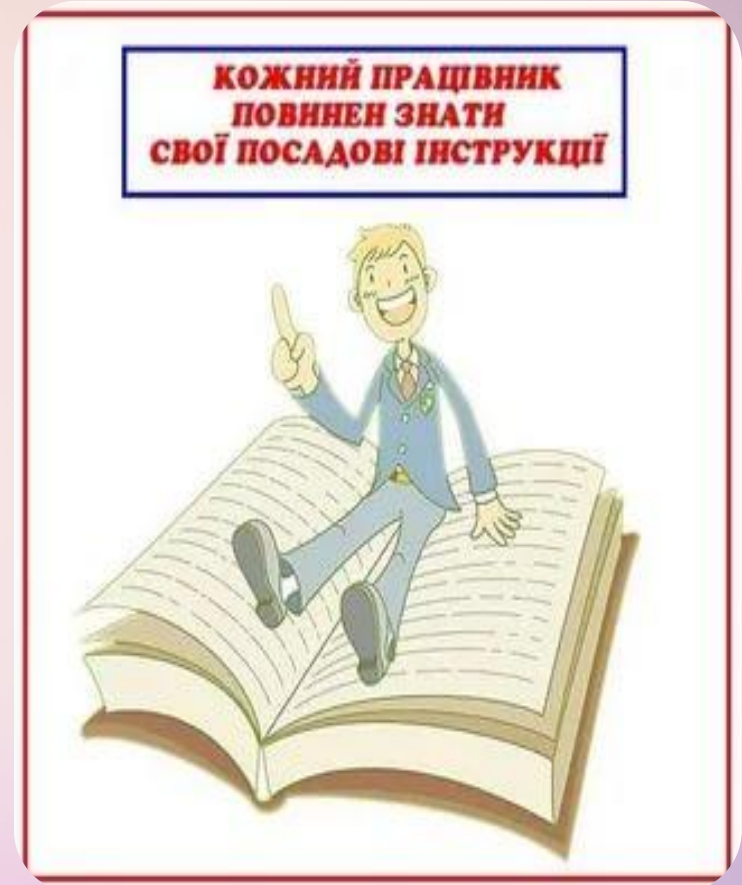
- який виконуватиме нову для нього роботу;

- Проводиться з учнями, слухачами та студентами навчальних закладів:
- до початку трудового або професійного навчання;
- перед виконанням кожного навчального завдання, пов'язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо.

- Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за діючими на підприємстві інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

Повторний (плановий) інструктаж проводиться:

- на робочому місці індивідуально з окремим працівником або групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.
- в терміни, визначені нормативно правовими актами з охорони праці, які діють у галузі, або роботодавцем (фізичною особою, яка використовує найману працю) з урахуванням конкретних умов праці, але не рідше:
- на роботах з підвищеною небезпекою - 1 раз на 3 місяці;
для решти робіт - 1 раз на 6 місяців.

Позаплановий інструктаж проводиться на робочому місці або в кабінеті охорони праці:

при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці, а також при внесенні змін та доповнень до них;

при перерві в роботі виконавця робіт більш ніж на 30 календарних днів - для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти робіт - понад 60 днів.

при зміні технологічного процесу, заміні або модернізації устаткування, приладів та інструментів, вихідної сировини, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;

при порушеннях працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;

Позаплановий інструктаж може проводитись індивідуально з окремим працівником або з групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричинили потребу його проведення.

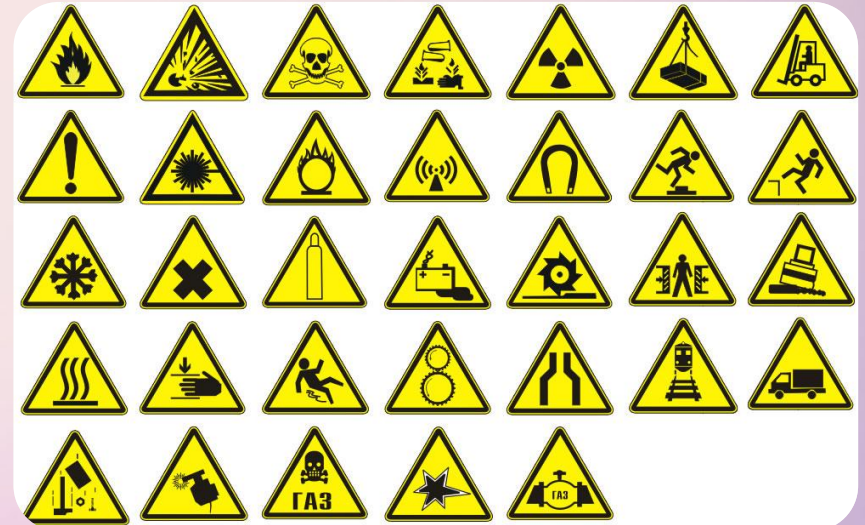
Позаплановий інструктаж з учнями, студентами, слухачами проводиться під час проведення трудового і професійного навчання при порушеннях ними вимог нормативно - правових актів з охорони праці, що можуть призвести або призвели до травм, аварій, пожеж тощо.

Цільовий інструктаж проводиться

при ліквідації аварії або стихійного лиха;

при проведенні робіт, на які відповідно до законодавства, оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження;

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або з групою працівників. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

